

ODBORNÝ POSUDEK

Předmětem posouzení je originál obraz krajiny s cestou do vsi, reprodukovaný na připojené barevné fotografií, olejomalba na dřevě velikosti 26 x 44 cm, značeno autorským vlevo dole VBROŽÍK, novodobě rámováno.

Vynikající český malíř VÁCLAV BROŽÍK (1851 – 1901) náleží k nejvýznamnějším osobnostem naší výtvarné kultury 19. století. Prošel studiem v Praze, Drážďanech, Mnichově a zejména v Paříži, kde dosáhl nejvyšších možných uměleckých met. Vyprofilování coby malíře historických scén a výjevů bylo dáno do značné míry dobou vrcholícího národního obrození a sám Brožík bývá počítán k erbovním postavám tzv. Generace Národního divadla a období historismu vůbec.

Figurální náměty a krajinomalba tvoří integrální součást celého vývojového obouku Brožíkovy tvorby. Již v obou raných olejích Sv. Irie je krajinná partie významotvornou součástí obrazového celku, je dobrě promalovaná a pointovaná. Ještě romantizující atributy v dalších dílech pozvolna mizí a celek má realistický výraz (Svačina, 1877, scukromá sbírka). Průřezově jsou Brožíkovy krajiny známy, nikoli však komplexně, jak dokládá nově v zahraničí objevený významný obraz. Krajiny 80. let známe zpravidla jen z obrazů žánrových výjevů, díla vzniklá po roce 1890 jsou mnohdy nezvěstná a vcelku nejlépe shromážděny jsou pozdní, veristicky štavnaté drobné krajinky z prázdninových pobytů v Roztokách, které vysoce cenil již Tornanův slovník. Tam citovaná dikce, že „v krajinářství pokouší se Brožík o pleinair, ať již v lese u Fontainebleau, u Barbizonu, či doma v Čechách“ evokuje i zde posuzovaný obraz, šťastně snoubící krajinářský rámec s až symbolicky vyvedenou figurou na cestě. Silný vliv Milleta i Duprého samozřejmě nelze přehlédnout. Vzpomeneme-li na pozdní Brožíkovo Nokturno ze Západočeské galerie v Plzni, spatříme přesvědčivou souvislost s cnou až démonickou postavou nemající daleko k Cháronovi. Efekt zenitu a zkázy je mistrovsky provázán i v této navenek sličné pohostinné venkovské partii. Zračí se v něm obeznámenost s barbizonskými mistry (Rousseau, Dupré, de la Peña aj.) i rozličnými krajinářskými tendencemi i technikami, jež v pařížských hojně obesílaných výstavách bylo možno vstřebávat. Výjev sugestivně zobrazuje intimní venkovské zákoutí, brilantně líčí světelnou atmosféru dohasínajícího dne v odlehle končině. Je malován realisticky, štětcová technika volí efektní zkratky a pointy, kolorit je štavnatý a přitom tlumený do jednotného harmonického nazlátlého tónu. Vykazuje řadu znaků typické brožíkovské malby - logicky rozvrženou kompozici volenou na výraznou nosncu diagonálu i škálu rafinovaných technických detailů. Malba s mírně heroickým patosem i lehce nasládlého výrazu odkazuje k mondénnímu prostředí, v němž se již dobře situovaný umělec pohyboval a pro něž mohl být obraz též určen.

Nově objevený obraz doplňuje poznání Brožíkova odkazu a řadím jej k reprezentativním ukázkám autora. Po vhodném přerámování půjde o sběratelsky atraktivní artefakt.

Na základě odborné literatury, shlédnutí Brožíkových originálů na několika výstavách a soukromého studia potvrzuji pravost Brožíkova obrazu.

Použitá literatura:

P. H. Toman, Nový slovník československých výtvarných umělců. Praha 1947

N. Blažíčková-Horová, Václav Brožík, NG. Praha 2003

J. Čadík, Václav Brožík, ZG. Plzeň 1947

Z. Dvořáková, Václav Brožík. Byl jsem nejslavnější. Praha 2002

K. B. Mádl, Album Václav Brožík. Praha 1903

M. Mrázová, Václav Brožík, GHMP. Praha 1976

L. Ševeček, Obrazy sběratele Emila Saluse ve sbírkách Zlínské galerie. Zlín 2001-2002

V. V. Štech, Z Obrazárny Pražského hradu. České malířství XIX. Století. Praha 1950

Soukromý archiv

V Praze, 18. 5. 2017

PhDr. Mgr. Michael Začař

Historik umění

